

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

***Yrittäjyyden edistäminen valtioneuvoston tasolla
eri ministeriöissä sekä ministeriöiden
hallinnonalalla***

*Työ- ja elinkeinoministeriö,
12.12.2025*

Sisällysluettelo

1. Tausta	3
2. Eri ministeriöiden ja niiden hallinnonalojen vastuutehtäviä yrittäjyyden edistämässä	3
2.1. Liikenne- ja viestintäministeriö	4
2.1.1. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	4
2.2. Maa- ja metsätalousministeriö	4
2.2.1. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	5
2.3. Oikeusministeriö	5
2.3.1. Oikeusministeriön hallinnonala	5
2.4. Opetus- ja kulttuuriministeriö	5
2.4.1. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6
2.5. Puolustusministeriö	6
2.5.1. Puolustusministeriön hallinnonala	7
2.6. Sisäministeriö	7
2.7. Sosiaali- ja terveysministeriö	7
2.7.1. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	8
2.8. Työ- ja elinkeinoministeriö	8
2.8.1. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	9
2.9. Ulkoministeriö	11
2.9.1. Ulkoministeriön hallinnonala	11
2.10. Valtioneuvoston kanslia	11
2.11. Valtiovarainministeriö	12
2.11.1. Valtiovarainministeriön hallinnonala	12
2.12. Ympäristöministeriö	13
2.12.1. Ympäristöministeriön hallinnonala	13

1. Tausta

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut 6.6.2025 Valtioneuvoston yrittäjyyden edistämisen työryhmän, johon marraskuun 2025 aikana on jättänyt esitykset jäsenistöön kaikki ministeriöt. Työryhmän tehtävänä on VN-tasolla poikkihallinnollisesti erityisesti:

- edistää yhteistyötä ja tiedonjakoa yrittäjyyden edistämässä eri ministeriöiden kesken,
- tukea valtioneuvoston periaatepäätöksen yrittäjyydestä täytäntöönpanoa, osallistua sen seurantaan ja raportointiin sekä tehdä periaatepäätöksen jatkotarkastelua,
- tehdä nostoja ja ehdotuksia Yrittäjyyden neuvottelukunnalle yrittäjyyden edistämiseksi,
- valmistee ja tuottaa kehittämis ehdotuksia yrittäjyyden edistämiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä, erityisesti valtion vastuulla olevissa asioissa.
- osallistua yrittäjyyden edistämisen eri teemoissa eri työvaiheisesti valmisteluihin, kuten sidosryhmäyhteistyö, työpajat, kuulemiset ja muut työskentely.

Työryhmä voi kuulla työssään asiantuntijoita ja osallistaa työhön eri tahoja. Työssä voidaan toteuttaa myös työryhmä työskentelyä ja asettaa erillisiä työjaostoja, tarpeen mukaan. Puheenjohtajuudet ja pääsihteeriys ovat työ- ja elinkeinoministeriöllä.

2. Eri ministeriöiden ja niiden hallinnonalojen vastuutehtäviä yrittäjyyden edistämässä

Valtioneuvoston yrittäjyyden edistämisen työryhmä järjestäytyi kesäkuussa 2025 pidetyssä kokouksessa. Osana työryhmän työtä työ- ja elinkeinoministeriö toteutti kaikille ministeriöille kyselyn kesä–syyskuussa 2025. Kyselyn yhtenä tavoitteena oli muodostaa valtioneuvoston tasolla tilannekuva siitä, mitkä ovat eri ministeriöiden ja niiden hallinnonalojen yrittäjyyden edistämiseen liittyvät vastuutehtävät. Tämä yhteenveto pohjautuu kyselyn tuloksiin sekä marras–joulukuussa 2025 työryhmässä käsiteltyyn ja työstettyyn aineistoon. Tämä aineisto on valmisteltu virkamiesvalmisteluna joulukuussa 2025, vastuuhenkilönä neuvotteleva virkamies Natalia Härkin, työ- ja elinkeinoministeriöstä.

2.1. Liikenne- ja viestintäministeriö

LVM:llä on vastuutehtäviä, jotka liittyvät yrittäjyyden edistämiseen erityisesti välillisesti. LVM vastaa liikennealan sääntelystä ja valvonnasta luvanvaraisessa liikenteessä kaikissa liikennemuodoissa sekä viestintäalan sääntelystä ja valvonnasta.

2.1.1. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

LVM:n hallinnonala vastaa, että Suomessa on tehokkaat ja turvalliset liikenne- ja viestintäyhteydet. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää muun muassa luvanvaraisen liikenteen ja teleoperaattoreiden luvat, ottaa vastaan erilaiset rekisteröinnit ja ilmoitukset sekä mahdollistaa kokeiluja. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo myös posti- ja viestintämarkkinoiden toimivuutta.

Väylävirasto vastaa valtion tieverkon, rautateiden ja vesiväylien kehittämisestä sekä kunnossapidosta. Ilmatieteenlaitos vastaa muun muassa säätiedon ja ennusteiden tuottamisesta toimijoille sekä tekee yhteistyötä yritysten kanssa uusien datapalvelujen ja sovellusten kehittämisessä.

2.2. Maa- ja metsätalousministeriö

Osana EU:n yhteistä maatalous- ja maaseutupolitiikkaa ja CAP-suunnitelmaa 2023–2027 maa- ja metsätalousministeriö edistää ja myöntää rahoitusta maatalousyrittäjille maatalouteen (porotalous mukaan lukien) ja maatalan yhteydessä harjoitettavaan maatalouden ulkopuoliseen yritystoimintaan. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö edistää ja myöntää rahoitusta maaseutualueilla eri toimialoille toimiville mikro- ja pienyrityksille sekä maataloustuotteita jalostaville pk-kokoluokan jalostusyrittäjille (maaseutuyritykset).

Maa- ja metsätalousministeriö edistää ja myöntää rahoitusta myös metsätalouteen ja kalatalouteen.

Maaseutupolitiikan rahoittama TUUMA27-verkostohanke eli Työn ja yrittäjyyden uudet mahdollisuudet maaseutualueilla, joka on maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman 2021–2027 ja maaseutupolitiikan neuvoston MANE:n tehtävien toteuttamista tukeva verkostohanke, joka keskittyy erityisesti osaavan työvoiman, maaseudun palvelurakenteiden ja uudistuvan yrittäjyyden sekä aluetalouden näkökulmiin. <https://www.maaseutupolitiikka.fi/paatoksenteontueksi/verkostot/tuuma27>

Verkostohankkeen tavoitteena on tunnistaa ja nostaa esiin paikallistalouteen vaikuttavia tekijöitä sekä niihin liittyviä ratkaisuja ja toimintatapoja, joilla vahvistetaan maaseutualueiden uudistuvaa työtä, yrittäjyyttä ja elinvoimaisuutta. Verkosto parantaa osaavan työvoiman saantia maaseudun yrityksiin koulutuksen ja työelämän yhteyksien sujuvuutta sekä maahanmuuttajien lisäarvon huomioimista kehittämällä. Verkoston tavoitteena on myös varmistaa, että palvelu- ja yhteistyörakenteiden muutoksilla onnistutaan tukemaan maaseutualueiden yrittäjyyden kasvua ja uudistumista sekä vahvistamaan yhteisötaloutta. Lisäksi erilaisten muutosten vaikutusten ennakoinnilla ja tiedontarjonnalla verkosto tukee aluetalouksien kehittämiseen liittyvää suunnittelua ja päätöksentekoa.

Erilaiset strategiat ohjaavat yrittäjyyttä, kuten esimerkiksi biotalousstrategia ja Kansallinen ruokastrategia 2040.

2.2.1. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

ELY-keskukset: Tuet ja rahoitus maatalouteen ja maaseutuyrityksille sekä yrittäjyyttä koskeviin ja tukeviin kehittämishankkeisiin.

Leader-ryhmät: Osana EU:n yhteistä maatalous- ja maaseutupolitiikkaa ja CAP-suunnitelmaa 2023-2027 rahoitetaan yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä eli Leader-toimintaa. Suomessa on 53 Leader-ryhmää eli maaseudun kehittämissyhdystystä, jotka edistävät oman alueensa kehittämisstrategiaa muun muassa rahoittamalla yrityksiä ja kehittämishankkeita. Leader-rahoitus on käytössä koko Suomessa lukuun ottamatta suurimpien kaupunkien keskustoja. Leader-ryhmät myöntävät yritysrahoitusta etenkin yritystoiminnan alkuvaiheeseen ja kokeiluihin, ja alle 5 htv yritysten kehittämiseen myös investointeja. Leader-toimintaan kuuluu myös niin kutsuttu Nuoriso Leader -toimintamalli, jolla edistetään nuorten yrittäjyyttä ja laajemminkin nuorten osallisuutta.

Suomen metsäkeskuksen tehtävänä on muun muassa metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsätaloutta edistävä koulutus, neuvonta ja tiedotus sekä metsätalouden kannustejärjestelmän tukien myöntäminen. Lisäksi metsäkeskus tuottaa metsä- ja luontotietoa, joka tukee metsänomistajien ja yritysten päätöksentekoa.

2.3. Oikeusministeriö

Yhtiö- ja yhteisölainsäädäntö sekä muun muassa yrityksiä koskeva maksukyvyttömyyslainsäädäntö, mukaan lukien yrityssaneeraus. Lisäksi oikeusministeriössä valmistellaan parhaillaan lainsäädäntöä yrityslähestymiskiellosta.

2.3.1. Oikeusministeriön hallinnonala

Maksukyvyttömyysmenettelyiden toimeenpanoon liittyen esimerkiksi Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämät rekisterit sekä Konkurssiasiamiehen toimisto.

2.4. Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lukiokoulutus: Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee säädökset lukiokoulutukseen ja ohjaa koulutuksen järjestäjien toimintaa. Lukiokoulutuksesta annettu laki (714/2018, 2 §) säätelee lukiokoulutuksen tarpeellisuudesta. Lukiokoulutuksen tulee antaa opiskelijoille myös työelämän kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Oppimäärän mukainen opetus on järjestettävä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan (13 §).

Ammatillinen koulutus: Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee säädökset ammatilliseen koulutukseen ja ohjaa koulutuksen järjestäjien toimintaa. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 2 §) mukaan ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on antaa valmiuksia yrittäjyyteen. Säädöksissä on pyritty ottamaan huomioon yrittäjien tarpeet osaamisensa vahvistamiseen. Yrittäjälle voidaan järjestää esimerkiksi oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa myös ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta. Tutkintorakenneasetuksessa (680/2017) on säädetty muun muassa yrittäjyyden ammattitutkinnosta sekä johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnosta, joilla vastataan yrittäjien osaamistarpeisiin.

Korkeakoulutus: Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole säädösvaltaa korkeakoulujen yrittäjyyttä edistäviin koulutus- tai tutkimussäätöihin tai -järjestelyihin, korkeakoulut toimivat näissä itsenäisesti.

Nuorisotyön ja -politiikan vastuualue: Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole virallisesti sovittuja tai säädettyjä yrittäjyyden edistämisen tehtäviä. Etsivässä nuorisotyössä ja nuorten työpajatoiminnassa tuetaan

muun muassa nuorten elämänhallintataitoja, ml. oman talouden hoitamista tai yrittäjyystaitoja tilanteen mukaan. Myös muussa kunnallisessa nuorisotyössä ja nuorisojärjestötoiminnassa voidaan osaltaan tukea nuoria esimerkiksi kesäyrittäjyyden aloittamisessa.

Kulttuuripolitiikka: Valtioneuvoston kulttuuripoliittisen selonteon mukaan "Kulttuuripolitiikka on itseisarvonsa lisäksi talous- ja kasvupolitiikkaa. Luovat alat vauhdittavat talouden positiivista rakennemuutosta, ja kasvattavat siten kansantalouden kokoa ja arvonlisää, mikä hyödyttää kulttuurialan tekijöitä ja koko yhteiskuntaa". Hallitusohjelman mukaisesti laaditun Luovan talouden kasvustrategian vision mukaan tavoitteena on muun muassa lisätä Suomen kiinnostavuutta toimintaympäristönä luovien alojen yrityksille ja vahvistaa näiden alojen yritysten kansainvälisiä verkostoja. Kasvustrategian seurantaindikaattoreita ovat yritysten liikevaihto, koko, henkilöstömäärä, lukumäärä ja yritysten tuottama arvonlisä.

2.4.1. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Lukiokoulutus: Opetushallitus määrää opetussuunnitelman perusteista. Lukion opetussuunnitelman perusteissa laaja-alaisen osaamisen yhtenä osa-alueena on yhteiskunnallinen osaaminen, jossa yhtenä tavoitteena yrittäjämäinen asenne ja työelämätaidot. Lisäksi yritystoimintaan sekä työelämäosaamiseen liittyviä sisältöjä ja tavoitteita on yhteiskuntaopin ja opinto-ohjauksen perusteissa. Lisäksi paikallisissa opetussuunnitelmissa on yrittäjyyden ja liiketoiminnallisen osaamisen edistämiseen liittyviä opintojaksoja.

Ammatillinen koulutus: Opetushallitus määrää tutkinnon perusteet ammatillisiin perustutkintoihin, ammatitutkintoihin ja erikoisammattitutkintoihin. Yrittäjyysosaamista on sisällytetty tutkinnoissa sekä pakollisiin että valinnaisiin ammatillisiin tutkinnon osiin ja perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osa-alueisiin. Yrittäjyysopintojen määrä vaihtelee tutkinnoittain ja opiskelijoiden yksilöllisesti tekemien valintojen mukaan.

Korkeakoulutus: Yrittäjyysosaamista on monipuolisin näköaloin sisällytetty korkeakoulujen tutkinto-ohjelmiin, lisäksi korkeakoulut tarjoavat yrittäjyysopintoja vapaavalintaisena opintotarjontana tieteenala- ja korkeakoulurajat ylittäen. Korkeakoulut ovat myös tuottaneet yhteistä koulutustarjontaa korkeakoulurajat ylittävään käyttöön. Yrittäjyysopintojen määrä vaihtelee näin ollen tutkinnoittain ja opiskelijoiden yksilöllisesti tekemien valintojen mukaan. Korkeakoulujen Opin.fi -alusta tuo yrittäjyys- ja liiketoimintaosaamisen koulutustarjontaa myös jatkuvan oppimisen käyttöön kaikille.

Nuorisotyön ja -politiikan vastuualue: Nuorten yrittäjyyskasvatukseen liittyvää toimintaa tekevät kunnat/järjestöt, jotka toteuttavat esimerkiksi etsivää nuorisotyötä ja nuorten työpaja -toimintaa, tai muuta nuorisotyötä.

Kulttuuripolitiikka: Luovan talouden kasvustrategian mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa yritysten ja valtion välisten kasvusopimusten käyttöönotosta ja yritysten neuvontapalveluiden kehittämisestä, ml. Team Finland -palvelut.

2.5. Puolustusministeriö

Puolustusministeriö johtaa hallinnonalan materiaalipolitiikkaa ja ohjaa keskeisiä puolustusmateriaalihankkeita. Materiaalipolitiikan kokonaisuudessa kotimaisella puolustusteollisuudella on merkittävä rooli sekä keskeisten ase- ja muiden järjestelmien ylläpidossa että uusien suorituskykyjen kehittämisessä. Kansainvälinen yhteistyö on olennainen osa puolustushallinnon materiaalipolitiikan kokonaisuutta, johon sisältyy myös teollisuuden verkostoituminen ja viennin edistäminen. Lisäksi puolustusministeriö vastaa puolustustarvikkeiden vientivalvonnasta.

Puolustusministeriön tehtävänä on edistää puolustusalan yritysten toimintaedellytyksiä, joka välillisesti tukee myös yrittäjyyttä Suomessa. Tällaisina toimina voidaan nähdä esimerkiksi:

- Vaikutetaan kansalliseen elinkeino-, tiede- ja koulutuspolitiikkaan puolustusteollisuuden toimintaedellytysten turvaamiseksi ja teollisuuden elinvoimaisuuden kehittämiseksi.
- Puolustushallinto tukee teollisuuden vientitoimintaa ja kansainvälisten yhteistyömahdollisuuksien hyödyntämistä sekä kehittää kokonaisuuteen liittyviä prosesseja ja resursointia.
- Osana EU:n puolustusteollisuuspolitiikkaa sekä puolustusteollisuuden vienninedistämistä pyritään edistämään suomalaisten pk-yritysten markkinoillepääsyä ja osallistumista eurooppalaisiin toimitusketjuihin.
- Tuetaan suomalaista puolustusteollisuutta puolustustarvikkeiden vientivalvonnan prosesseissa.
- Edistetään teollisuuden tutkimus- ja kehittämistoimintaa puolustusvoimien kehittämisohjelmien lähtökohdista siten, että tutkimus- ja teknologia-alan kehittämistyötä hankitaan lähtökohtaisesti kotimaasta.

2.5.1. Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustusvoimat:

- Ohjaa EDF-, Nato- ja muita kansainvälisiä projekteja, joihin Suomi osallistuu kansallisesti.
- Tukee PLM:ää vienninedistämisessä kansallisen puolustuskyvyn kannalta merkittävässä projekteissa.
- Kehittää suorituskykyjen suunnittelua tukevaa TKI-toimintaa yhteistyössä teollisuuden ja tiedeyhteisön kanssa.
- Vastaa puolustustarvikkeiden teknologioiden määrittelystä.

2.6. Sisäministeriö

- Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan tehtävät, poliisiosastolla. Pyritään siihen, että rehellisillä toimijoilla olisi parempi mahdollisuus yrittää.

2.7. Sosiaali- ja terveysministeriö

- Lisätään kilpailun edellytyksiä lääkemarkkinassa ja apteekkipalveluissa, ja lisätään uuden liiketoiminnan mahdollisuuksia sovelluskehityksessä 1) parantamalla lääketiedon saatavuutta ja 2) kehittämällä Reseptikeskuksen tietosisältöjä.
- TKI-kasvuohjelmassa lisätään terveysalan yrittäjien toimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä.
- Kehitetään hankintaosaamista ottamaan huomioon erilaiset yrittäjyyden muodot ja yritykset sosiaali- ja terveysalalla.
- Edistetään yrittäjyyttä sosiaali- ja terveysalalla luomalla ja vahvistamalla rakenteita, jotka tukevat tutkimusta, kehittämistä ja innovaatioita.
- Kehitetään hyvinvointialueille ja yhteistyöalueille TTKIO-rakenteita, joissa koulutus, tutkimus ja innovaatiot yhdistyvät. Näissä rakenteissa voidaan testata uusia toimintamalleja, kehittää osaamista ja kaupallistaa ratkaisuja, mikä luo tilaa myös uusille sote-alan yrityksille ja palvelumuodoille.
- Ammatinharjoittaja(yrittäjä)-omalääkärimallin edistäminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain jälkiarviointi muun muassa palveluntuottajien näkökulmasta.

- Mahdollistetaan yrittäjänä työllistymistä ja puretaan yrittäjänä työllistymisen esteitä yrittäjiä tai heidän työntekijöitään koskevan sosiaaliturvalainsäädännön (etuudet, korvaukset ja muut tuet sekä näiden rahoitus) valmistelun ja kehittämisen kautta.
- Edistetään ja tuetaan yrittäjän ja työntekijöiden työkykyä osana yritysten toimintaa ja kasvua.
- Edistetään yrityksen arvoon vaikuttavaa vastuullisen ja kestävän toiminnan huomioimista (esim. yrityksen osaamispääoma ja työkyvyttömyysriski) rahoitus- ja investointipäätöksissä.
- Hyvään työelämään liittyvät hankkeet.
- Osallistutaan yhteisötalouden ja yhteiskunnallisten yritysten strategian ja toimenpideohjelman laadintaan TEM:n tukena.

2.7.1. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

- Fimea osallistuu lääkkeitä ja apteekkitalous -hankkeeseen.
- Yrittäjien ja työnantajayrittäjien palveluksessa olevien työntekijöiden sosiaaliturvan toimeenpanotehtävät on lailla osoitettu joko yksityisille toimijoille (esimerkiksi eläkeyhtiöt ja työttömyyskassat) tai julkisoikeudellisille toimijoille (Kela, Keva). Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole toimivaltaa ohjata toimeenpanijoita esimerkiksi tulossopimusmenettelyllä.

2.8. Työ- ja elinkeinoministeriö

Alueosaston keskeiset yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- ELY-keskusten (1.1.2026 alkaen Elinvoimakeskusten) yrityspalvelujen lainsäädäntö, kehittäminen ja ohjaus,
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan valmistelu ja ko. rahastojen (EAKR, ESR+, JTF) hallintoviranomaistehtävät ja ohjaus, TEM:n hallinnonalan EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman (RRP) toimeenpanon koordinointi, Brexit-varauksen toimeenpanon ohjaus, Euroopan globalisaatiarahaston (EGR) hallintoviranomaistehtävät,
- aluekehitys ml. kaupunkipolitiikka ja aluekehitystuet (valtiontukialueet), äkilliset rakennemuutokset, yrittäjyyden edistäminen,
- työvoimapalvelujen yleinen ohjaus, kehittäminen ja valvonta (lainsäädäntöohjaus) sekä työvoimapalvelujärjestelmän ohjaus,
- ELY-keskusten (1.1.2026 alkaen Elinvoimakeskusten) TEM:n toimialaohjauksen koordinointi, ELY-keskusten (1.1.2026 alkaen Elinvoimakeskusten) yleishallinnollinen ohjaus.

Innovaatiot- ja yritysosaston yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- Innovaatiopolitiikka: innovaatiomyönteinen toimintaympäristö ja TKI-politiikka, teollisuus- ja palvelusektorin kasvun edistäminen,
- Kasvupolitiikka: yrittäjyyden edistäminen, yritysten toimintaympäristön edistäminen, kasvu- ja startup-yrittäjyys, TF-palvelupolku ja ohjaus, valtion yritysrahoitus,
- Teollisuuspolitiikka: teollisuuden toimintaympäristön uudistaminen ja puhdas siirtymä, investointien edistäminen, raaka-ainetalous,
- Teknologiapolitiikka: erityisesti kriittiset ja nousevat teknologiat, teknologioiden kehittämisen ja käyttöönoton edistäminen (esim. tekoäly, kvantti, avaruus), digitaalinen siirtymä ja datatalous.

Lisäksi tulosohjaukset: Business Finland, Geologian tutkimuskeskus GTK. Omistajaohjaus: Finnvera Oyj, Suomen Lääkekehityskeskus Oy, Suomen Teollisuussijoitus Tesi sekä VTT.

Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikön keskeisiä yrittäjyyden edistämisen tehtäviä:

- Työntekijöiden, yrittäjien, harjoittelijoiden, opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuutto ja sen yhteensovitus muiden politiikka-alojen kanssa,
- Kansainvälisten osajien (ml. kasvuyrittäjät) houkuttelu ja pitovoima ja kansainvälisen rekrytoinnin edistämisen valtakunnalliset toimet (mukaan lukien EURES).
- Maahanmuuttoviraston, KEHA-keskuksen, Business Finlandin ja ELY-keskusten (elinvoimakeskusten) tulohjaus työ- ja koulutusperusteiseen maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä.

Työllisyys- ja toimivat markkinat osaston yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- Yritystoiminnan edellytykset ja sääntely: Hyödykemarkkinoiden toimivuus ja elinkeinopolitiikka, yritystoiminnan ja yrittäjyyden edellytysten edistäminen, säädösvalmistelun ja sääntelyn vaikutusarviointien kehittäminen, sääntelyn sujuvoittaminen, yritysten yhteiskuntavastuu, harmaan talouden torjunta
- Sisämarkkinat ja kilpailu: sisämarkkinapolitiikka, kilpailupolitiikka, EU:n valtiontukivalvonta, julkisten hankintojen sääntely
- Yritysten hallinto ja valvonta: Kirjanpito- ja tilintarkastustoiminta, yrityksiä ja yhteisöjä koskeva rekisterihallinto, kilpailu- ja kuluttajaviraston, PRH:n, Tukesin ja Huoltovarmuuskeskuksen ohjaus ja valvonta.

2.8.1. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Alueosaston hallinnonalan keskeisiä yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (1.1.2026 alkaen Elinvoimakeskus) TEM:n hallinnonalan osalta:
  - elinkeinoelämän kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen ja innovaatioympäristön kehittäminen,
  - yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan edistäminen,
  - yritysrahoitusten myöntäminen ja maksaminen (yrityksen kehittämisavustus, yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustus, alueellinen kuljetustuki),
  - alueellinen Team Finland -koordinaatio,
  - yritysten neuvonta ja ohjaus.

Innovaatiot- ja yritysrahoitusosaston hallinnonalan keskeisiä yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- Finnvera Oyj – valtion omistama rahoitusyhtiö, täydentää rahoitusmarkkinoita ja jakaa rahoitukseen sisältyvää riskiä muiden rahoittajien kanssa
  - Lainoja, takauksia ja viennin rahoitusta yrityksille edistääkseen kasvua, kansainvälistymistä ja työllisyyttä.
- Business Finland:
  - Luo Suomelle vaurautta ja hyvinvointia kiihdyttämällä asiakkaidensa uudistumista ja kestävä kasvua sekä osaamisen leviämistä yhteiskunnassa.
- Geologian tutkimuskeskus GTK:
  - GTK tuottaa tutkimustietoa, palveluja ja kattavaa geotietoa yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tarpeisiin mineraali- ja kiertotaloudessa, energia-, vesi- ja ympäristökysymyksissä sekä digitaalisissa ratkaisuisissa. GTK toteuttaa T&K-projekteja kotimaassa sekä kansainvälisesti usealla mantereella yhdessä kumppaniensa kanssa.

- Suomen Lääkekehityskeskus Oy
  - Arvioi yhteistyökumppaneiden tutkimusvaiheen lääkekehitysaihoita ja auttaa kehittämään niistä kaupallisesti potentiaalisia tuotteita ja pääomasijoituskelpoisia yrityksiä.
- Suomen Teollisuussijoitus, Tesi - valtion pääomasijoitusyhtiö
  - Sijoittaa kasvuyrityksiin ja pääomasijoitusrahastoihin edistääkseen elinkeinoelämän uudistumista ja kilpailukykyä sekä talouskasvua.

Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikön hallinnonalan keskeisiä yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- Business Finland
  - Vastaa osana Work in Finland -toimintoa erityisesti maakuvatyöstä, digitaalisista alustoista sekä kohdennetusta osaajaviestinnästä, kampanjoista ja muista ulkomaantoimista osaajien keskeisissä lähtömaissa, sekä laatii oleskelulupamenettelyä edeltävät lausunnot kasvuyrittäjille.
- KEHA:
  - Vastaa osana Work in Finland -toimintoa erityisesti kansainvälisen rekrytoinnin kysyntä- ja tarjontatiedon kokoamisesta, Työmarkkinatorin kehittämisestä kansainvälisen työnvälityksen tarpeisiin, Eures-koordinaatiosta sekä neuvonta- ja valmennuspalveluista työnantajille.
- ELY-keskus, vuoden 2026 alusta alkaen Elinvoimakeskukset:
  - Toimivat Work in Finland -palveluiden alueellisena yhteystahona, vastaavat yrittäjän oleskeluluvan osapäätöksestä, tekevät kansainvälisen rekrytoinnin alueellista ennakointia ja laativat työlupalinjaukset sekä tukevat alueellista pitovoimatyötä.

Työllisyys- ja toimivat markkinat -osaston hallinnonalan keskeisiä yrittäjyyden edistämisen keskeisiä tehtäviä:

- Patentti- ja rekisterihallitus:
  - Yritykset (kaupparekisteri): yrityksen perustaminen, yrityksen muutokset, yrityksen lopettaminen, yrityksen nimi, tilinpäätökset ja edunsaajailmoitus. Aineettomat oikeudet: patentit, hyödyllisyysmallit, tavaramerkit ja mallioikeudet.
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto:
  - Kilpailuasiat (KKV valvoo, että yritykset eivät rajoita kilpailua keinotekoisesti tai perusteettomien etujen avulla): yrityskauppavalvonta, hankintojen valvonta, kartellit, kilpailuneutraaliteetti, toimitus- ja jakelusopimukset, toimialajärjestöt, määräävä markkina-asema, suuntaviivat kilpailulain soveltamisesta, kilpailua vääristävät ulkomaiset tuet, digimarkkinasäädös ja kansainvälinen yhteistyö.

2.9. Ulkoministeriö

Ulkoministeriö tukee suomalaisten yritysten vientiponnisteluja kansainvälisillä markkinoilla tarjoamalla yrityspalvelujaan. Ministeriö ja sen edustustoverkko:

- tarjoaa tukea ja kontakteja yritysten verkostoitumiseen;
- jakaa tietoa kohdemarkkinoista ja geopolitiikasta;
- antaa tietoa vientiin ja kansainvälistymiseen liittyvistä sääntelykysymyksistä sekä neuvontaa ja ohjeistusta kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaan ja pakotteiden tulkintaan ja toimeenpanoon liittyen; sekä
- tarjoaa rahoitusta yritysten kestäväen kehityksen kumppanuuksiin ja liiketoimintamahdollisuuksiin kehittyvillä markkinoilla.

Lisäksi ulkoministeriö tukee yrityksiä kansainvälisen kehitysrahoituksen hyödyntämisessä.

Valtioneuvoston yrittäjyyden edistämisen työryhmän työhön liittyen ulkoministeriön rajapinta yrittäjyyden edistämässä realisoituu kahden prosessin kautta:

- Business Finlandin ulkomaantoiminnot integroidaan ulkoasiainhallintoon 1.1.2026, minkä myötä ylläkuvatut yrityspalvelut ovat tarjolla suomalaisyrityksille ns. yhden luukun periaatteella.
- Team Finland – johtoryhmän rinnakkaispuheenjohtajina UM ja TEM yhdessä muun laajan Team Finland -johtoryhmän kanssa toimeenpanevat syyskuussa 2025 hyväksyttyä uutta Team Finland -strategiaa.

2.9.1. Ulkoministeriön hallinnonala

Ulkoministeriöllä ei ole alaista hallintoa - on ulkomaan edustustoverkko, joka on ministeriön lisäksi keskeinen toimija yllä mainituissa kahdessa prosessissa.

2.10. Valtioneuvoston kanslia

Tutkimus- ja innovaationeuvosto

Tutkimus- ja innovaationeuvosto on pääministerin johdolla toimiva neuvoo-antava toimielin, joka kehittää hyvinvointia ja sivistystä sekä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää kasvua ja kilpailukykyä tukevaa tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaa. Neuvoston tehtävänä on:

- tukea valtioneuvostoa pitkäjänteisen ja kokonaisvaltaisen tutkimus- ja innovaatiopolitiikan kehittämisessä
- tehdä aloitteita kansallisiksi strategiaavainnoiksi
- seurata toimintaympäristön muutoksia
- edistää tutkimus- ja innovaatiopolitiikan maakuvaa
- yhteensovittaa ja seurata T&K-rahoituslain toimeenpanoa sekä monivuotisen T&K-rahoituksen suunnitelman valmistelua ja toimeenpanoa
- laatia tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaa koskevia aloitteita
- tehdä ehdotuksia T&K-rahoituksen kohdentamisesta.

Talousneuvosto

Talousneuvosto on pääministerin johdolla toimiva hallituksen, tärkeimpien etujärjestöjen ja Suomen Pankin välinen yhteistyöelin. Se tarkastelee Suomen menestymisen kannalta keskeisiä talous- ja yhteiskuntapoliittisia kysymyksiä. Talousneuvoston tavoitteena on vahvistaa ja syventää talouspoliittisia päätöksiä edeltävää laaja-alaista ja analyyttistä keskustelua talouden kasvu-, tasapaino- ja rakennekysymyksistä.

Valtion omistajaohjaus ja -politiikka

Valtion omistajapolitiikka on aktiivista, avointa ja pragmaattista. Valtio kehittää yhtiöomistuksiaan vastuullisen omistajan keinoin ja tavoittelee omistaja-arvon pitkäaikaista kasvua. Omistajapolitiikan lähtökohtana on hallitusohjelma, jota toteutetaan hallituskausittain uusittavan omistajapolitiittisen periaatepäätöksen avulla.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa valtion omistajapolitiikan valmistelusta ja toimeenpanosta valtioneuvoston laajuisesti sekä valtioneuvoston kanslian vastuulla olevien yhtiöiden omistajaohjauksesta. Valtio-omistajan tärkeimmät välineet ovat itsenäinen omistajastrategian valmistelu ja hyvän hallintotavan kehittäminen.

Muuta huomioitavaa

VNK:n strategiaosasto koordinoi osaltaan hallituksen ns. kasvuriihi-hankkeessa (Risto Murrin työryhmä) laadittujen toimenpide-ehdotusten edistämistä eri hallinnonaloilla. Hallitus on tehnyt ja tekee jatkossakin linjauksia ja päätöksiä toimenpiteiden valmistelusta ja niiden toteuttamisesta eri ministeriöiden yhteistyönä.

2.11. Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriö johtaa yhteistyössä Kuntaliiton, SY:n, EK:n ja Hyvlin kanssa Hankinta-Suomi ohjelmaa. Ohjelman puitteissa pyritään lisäämään kilpailua julkisissa hankinnoissa. Hankinnat tarjoavat yrittäjille potentiaalisia liiketoimintamahdollisuuksia ja sitä kautta edistävät yrittäjyyttä.

Valtiovarainministeriö valmistelee verolait ja elinkeinoverotukseen kuuluvat muun muassa liikkeen- ja ammatinharjoittajien ja yhteisöjen ja yhtymien verokysymykset. VM:n vastuulla on esimerkiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvitys, ja siihen liittyvä jatkotyö (uusien komission CISAF -suuntaviivojen mukaisesti).

2.11.1. Valtiovarainministeriön hallinnonala

Lupa- ja valvontavirasto kuuluu VM:n hallinnonalalle. Valtiovarainministeriö vastaa viraston yleishallinnollisesta ohjauksesta ja ohjauksen koordinoinnista ja yhteensovittamisesta sekä ohjaukseen sisältyvistä yhteisistä hallinnollisista tehtävistä. Muut ministeriöt (9 kpl) vastaavat ohjauksesta oman toimialansa osalta, eli toimialaohjauksesta. Virastolla on merkittäviä elinkeinotoiminnan luvitukseen ja valvontaa liittyviä tehtäviä. Tavoitteena on entistä yhtenäisemmät, sujuvammat ja ennakoitavammat lupa- ja valvontaprosessit yrityksille ja muille asiakkaille.

2.12. Ympäristöministeriö

Vihreän siirtymän edistäminen on ympäristöministeriön strateginen tavoite. Tällä tarkoitetaan pyrkimystä kestävämpään kasvuun, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen. Muutos edellyttää uusia ratkaisuja vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja luonnonvarojen kestävään käyttöön laajasti eri toimialoilla. Tätä kautta myös luodaan uusia markkinoita, mahdollistetaan sujuvat investoinnit uusiin teknologioihin ja tarjotaan yrityksille kasvumahdollisuuksia, millä kokonaisuutena on yrittäjyyttä edistävää vaikutusta.

Ympäristöministeriöllä on laajalti eri alojen yritystoiminnan toimintaympäristöön vaikuttavaa lainsäädäntöä, kuten ympäristönsuojeluun, jätteisiin, luontoon ja luvitukseen liittyvää lainsäädäntöä. Ympäristöministeriölle kuuluu keskeinen rakentamista ohjaava lainsäädäntö, joka määrittelee rakennusalan yritysten toimintaympäristöä. Rakentamisen toimialalla ympäristöministeriö vaikuttaa myös asuntopolitiikalla ja rakennusalan kehittämisellä, esimerkiksi digitalisuuden ja kestäväen rakentamisen osalta. Ympäristöministeriön hallinnonalalla käytössä on useita ohjauskeinoja, kuten sopimukset, lainsäädäntö sekä erilaiset tuki- ja kehittämistoimet.

2.12.1. Ympäristöministeriön hallinnonala

Ympäristöministeriön hallinnonalalla tehtäviä yritystoimintaan liittyen on lähinnä aluehallintovirastoilla, Metsähallituksella ja Suomen Ympäristökeskuksella.

Ympäristöministeriö ohjaa aluehallintovirastoja (AVI) ympäristöön liittyvissä lupa-asioissa. Aluehallintovirastoja on kuusi, joista neljässä on ympäristölupavastuualue. Aluehallintovirastot toimivat vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisina valtion lupaviranomaisia. Niiden ympäristölupavastuualueet käsittelevät ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät ympäristönsuojelulain mukaiset luvat ja kaikki vesilain mukaiset luvat.

Ympäristöministeriö ohjaa Metsähallituksen Luontopalveluita. Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa Suomen luonnonsuojelualueverkoston hoidosta ja käytöstä sekä lajien ja luontotyyppien suojelusta. Luontopalvelut tuottavat luonnon virkistyskäyttöön liittyviä luonto- ja retkeilypalveluita valtion mailla sekä vaalii kulttuuriomaisuutta.

Suomen ympäristökeskus (Syke) on monitieteinen ympäristöalan tutkimus- ja kehittämiskeskus, jonka lisäksi se toimii lupa- ja valvontaviranomaisena muun muassa jätteiden kansainvälisiä siirtoja ja uhanalaisten kasvien ja eläinten kansainvälistä kauppaa koskevissa asioissa.